

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Haeresis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

stuoſi cum monacha. cano. ſi quis ſollicitauerit. in glo. 27. quæſtion. 1. Undecimò, committens læſæ maieſtatis crimen. canon. ſi quis. de pœnitent. diſtinction. 1. Duodecimò, Simoniaci ſecundum aliquos, quia videntur pares lædentibus maieſtatem. Tertio decimò, qui non poſſunt habere neque in proprio, neq; in communi, vt erant minores. clemen. cxiui. de verb. ſigni. ſ. cupientes. Hæres quomodo tenetur ad vora defuncti implenda. infra. Votum. ſ. 24. De generibus, & ſpeciebus ſubſtitutionum hæredis. vide Sil. hæreditas. ſ. 4.

HEREMITA.

HEREMITA eſt, qui verè, & purè ſolitariam vitam eligit. in can. qui verè. 16. quæſtion. 1. in glo. & ad prælaturam poteſt vocari tantùm auctoritate Papæ. in c. cum monaſterium. de elect. Et hi non habent determinatã regulam, vel vitam, ſecundum gloſ. in dict. ca. qui verè. Nec vita eorum ſtrictior eſt vita monachorum.

HEREMITÆ qui elegerunt vitam ſolitariam in ſpiritu libertatis, habent ſolenne votum caſtitalis, non autem obedientiæ, ſecundum Tho. ſecunda ſecundæ. quæſtion. 186. ar. 5. & proprium habere poſſunt.

HEREMITÆ huiuſmodi gaudet priuilegio clericali ſecundum veriorẽ opinionem, licet aliqui oppoſitum dicant. Vide ſuprà, Excommunicatio. 1. ſ. 8. dummodò alicui regulæ ſint aſſignati, vt limitat Arch. vel gaudet hoc priuilegio.

RELIGIOſI cum licentia ſuorũ prælatorum poſſunt eligere vitam eremiticam, id eſt, ſolitariam: tamen ſemper ſunt religioſi habentes tria vora, nec expedit, quod prælatus talem licentiam tribuat, niſi valdè perfectis, qui aliorum regimine non egent: ſecundum Thom. ſecunda ſecundæ. q. 188. a. vlti. Periculofiſſima enim eſt habitare ſolitarie.

HÆRESIS.

HÆRESIS crimen infidelitatis eſt ex tribus conſtans, ſcilicet errore in his, quæ ad Chriſtianam fidem

pertinent, & pertinacia. Aduerte tamè propter hanc pertinacia: quorum quædam ſunt credenda vt iam ab eccleſia determinata (vt quòd ſpiritus ſanctus procedat à patre, & à filio) & in huiuſmodi non requiritur alia pertinacia, niſi non credere, quia ſatis videtur pertinax, qui dictis ſacræ ſcripturæ, vel determinationi eccleſiæ non acquieſcit. Aliqua autem ſunt ambigua nondum determinata ab eccleſia, nec clara in ſacræ ſcripturæ, & qui non credit illa, non eſt hæreticus, niſi ſit adeò pertinax, quòd etiam ſi eccleſia hoc determinaret, nollet credere. Aduerte ſecundò, quòd licet quis ſit tantùm mente hæreticus, non eſt excommunicatus, quia eccleſia non iudicat actum mentis nudum, ſed ſi adiungatur aliquis actus exterior, etiam ſi ſibi tantùm loquatur, incidit Caic. ibi concor.

SI quis autem non crederet etiam quæ ſunt determinata per concilia, vel ſacræ ſcripturam ex ignorantia, vel ſimplicitate, licet erraret, non tamen eſt hæreticus: quia pertinax non eſt. Requiritur autem, quòd ſit baptizatus, & aliquid fidei teneat, aliter cenſeretur infidelis, vel apoſtata: ſecundum Arch. Floren. & omnes huiuſmodi ſunt excommunicati ſuprà, Excommunicatio. 9.

VSPECTI de hæreſi, niſi ad arbitrium Episcopi ſe purgarint, poſſunt excommunicari. capit. ad abolendam. de hære. & ſi excommunicationem animo indurato ſuſtinuerint, tunc velut hæretici ſunt condemnandi. c. excommunicamus ele. 1. de hære. lib. 6. Si tamen prius ſpecialiter fuerint requiſiti ad reſpondendum de fide, & ſe de tali ſuſpitione purgent, c. cum contumacia. de hære. libr. 6. Et ſi pro contumacia in cauſa hæreſis fuit excommunicatus, & per annum ſuſtinuit, pro hæretico habetur: ſecundum Panor. in cap. ſin. de pœni. in gloſ. & vt hæreticus punitur. d. c. cum contumacia. Si autè pro alia cauſa fuit excommunicatus, & per annum ſuſtinuit, non pro hæretico, vel de hæreſi conuiſto damnandus eſt: vt in d. c. cum contumacia.

macia. sed pro suspecto habendus est: ut est text. in d. capit. fin. nec hæc suspitio est violenta. sed tantum probabilis secundum Inno. & poterit sibi purgatio canonica indici, in qua si defecerit: pro conuicto habeatur, in capit. inter. de put. ca. & d. c. excomunicamus præsumitur enim malè sentire de sacramentis ecclesiæ: secundum Panormit. ibi. & de potestate ecclesiæ: quia non curat de excommunicatione. d. c. fin.

4 **Q**UO propter metum osculatur sepulchrum Mahumeti, vel vitur signo Iudeorum, vel infidelium, & huiusmodi, & non credit sic mente, non est hæreticus, vel excommunicatus, licet mortaliter peccet: ut supra, Apostata. §. 4. Fides. §. 6. infra Infidelitas. §. 1. Occultare autem propriam fidem, quando quis non tenetur confiteri, & propter rationabilem causam, non est malum: secus in casu, quo quis tenetur confiteri. Cum hæreticis nullus debet commercium habere: vel eos in propria domo recipere, & magis sunt cauendi hæretici, quam alij propter periculum: secus si pro bono animæ illorum periculo cessante. extra, de hæreti. capit. sicut ait. Et ibi Panormita.

5 **H**AERETICORVM bona sunt ipso iure confiscata, & statim commissio criminis, hodie perdunt dominium. capit. ut inquisitionis. de hære. §. prohibem⁹. in sexto. intellige quādo sunt damnati: ut in dict. capit. ad abolendam, sed si ad misericordiam acceptantur, debent eis bona dimitti. capit. acceptatus. §. porro. de hæreti. Et licet filij sint catholici, tamen propter patris delictum hæreditate priuantur. capit. vergentis. de hæred. & capit. cum secundum leges. eod. libr. sexto, nisi filij reuelassent patris delictum, vel ex longa possessione dicta bona præscripsissent. capit. fin. libr. sexto de præscrip. vxor tamen dorem suam non perdet, nisi ipsa scienter cum hæretico contraxisset. capit. decreuit. eo. libro sexto. nec mæcipatio post criminis perpetrationem valet ut excusen-

tur. capit. quæcunque. eod. tit. bona tamen ecclesiarum non confiscantur, sed ecclesijs applicantur clem. nolentes. eod. & contrafacientes excommunicantur ibi.

6 **Q**UAMVIS de confiscatione huiusmodi bonorum multa sint statuta & ordinationes, tamen hodie fit, & fieri debet, ut inquisitor, qui habet providere omnibus, quæ ad inquisitionem pertinent, habeat omnia. Nam Ioan. in extrauaganti iubet omnia diuidi, & dari in adiutoriū officij. Ideo neque camera Apostolica, neque imperialis, neque communitas, nec officiales habebunt aliquid secundum iura noua, neq; Episcopus, sed solus inquisitor, & quo ipse habet providere de carceribus, & alijs. De hoc extat consilium Domini Ludouici Bolignini. Vide hanc quæstionem bene determinatam à magistro Ioan. Tab. ibi. §. 6. circa medium.

7 **H**AERETICI credentes, receptores, defensores, fautores, ipsorumq; filij vsque ad secundam generationem nullum ecclesiasticū beneficium, vel officium publicum adipisci possunt: ut in d. c. quæcunque. intelligit secundum lineam paternam, quo ad secundam generationem in masculis, in feminis quo ad primam. Vide. c. statutum. el. 2. eod. li. 6. Et si clericus ad preces horum pestilentium, dignitates, personatus, vel alia quæcunque, ecclesiastica beneficia scienter est adeptus, ipso facto illis est priuatus, & ad similia inhabilis: si ignoranter, tantum de illo est priuatus sic habito. in dict. c. quæcunque. de hære. eod. tit.

8 **H**AERETICORVM filij, declarata sententia de hæresi contra parentes eorum, sui iuris efficiuntur. Et intelliguntur effecti à die commissi criminis, & emancipatio facta post, non tenet. in d. c. quæcunque. ut supra. §. 1. dictum est. Hæretici credentes, & c. appellare non possunt. per d. c. ut inquisitionis.

9 **C**ONTRA hæreticum mortuum, contra quæ in vita non fuit, processum, potest procedi, & condemnatio fieri, quod

quod est speciale in hoc crimine c. famē. 24. q. 2. Quomodo autem procedatur, vide Tab. ibi. §. 11. Et inquisitor ossa eius poterit exhumari facere, & comburi, si discerni ab alijs possunt. c. 2. de hæret. li. 6. & hoc infra quinque nium debet fieri, quod tutius est, & non vitra: vt ca. de apposta. li. si quis defunctum. vel vsque ad vigesimum, secundum alios, & vitra.

¹⁸ **C O N T R A** hereticos credentes, & huiusmodi, ad testificandum admittuntur etiam excommunicati, participes, & socij criminis. c. in fidei favore. eod. ti. lib. 6. & officiales excommunicati, contra eos suū officium possunt exercere requisiti ab inquisitore, vel ab alio, qui possit requirere. ca. presidentes. eod. tit. lib. 6. neque eis aliquid relinquendum est in testamentis, nec heredes instituendi sunt. per. c. si quis Episcopus. de hære. lib. 6. & Episcopus, vel clericus oppositum faciens, est excommunicatus in. d. c. si quis Episcopus, quod est argumentum detestandi valde criminis.

¹⁹ **F A M U L I**, serui, liberti, & alij aliqua obligatione hereticis alstricti, si tamen sunt manifesti, vt ad probationē processum est, ipso facto liberantur. c. si. eo. tit. etiam a promissione solutionis iuramento firmata, vel pœna: vt not. gl. ibi. Intellige tamen, si non acceptatur ad misericordiam.

²⁰ **H A E R E T I C I** quomodo puniuntur pœna ignis, & secularibus iudicijs relinquuntur: vide cap. excommunicamus. el. primo. eodem tit. & quomodo degradantur. Vide Tab. ibi. §. 15. Sunt etiam priuati ecclesiastica sepultura. c. sicut. eo. ti. & qui eos sepultura ecclesiasticæ dant, ipso iure sunt excommunicati. c. quicumque. eod. ti. lib. 6. Intellige prædicta, nisi pœniteat eos, quo casu etiam quod forent lapsi, possunt eis dari sacramenta. c. super eo. eod. lib. 6.

²¹ **P R O** huiusmodi hereticis creditibus, & c. nullus tabellio publica instrumenta, vel scripturas facere potest, nec aduocatus in aliqua causa, vel factō potest patrocinium præsta-

re eis, nec litigantibus sub eorum examine, aliter ab officio sunt suspensi, & perpetuò infames. cap. si aduersus. de hæretic.

¹⁴ **D E** pœna fautorum, receptatorū, & c. vide cap. excommunicamus. el. 1. eod. quomodo admittuntur ad abiterationem. cano. ego Berengarius. de conse. d. 2. & dicto capitul. ad abolendam, post debent absolui, & quomodo. capitul. cum desideres. de sentent. excommunicata. & postea imponatur, quod solet iniungi. d. c. ego Berengarius. Sine tamen huiusmodi impositione ex causa potest absolui: secundum Innoc. in c. a nobis. el. 2. de sent. excommun. Potest etiam inquisitor pœnitentiam pecuniariam imponere: quia arbitraria est, vt dicit capitul. ad abolendam. & Innocent. III. declarauit in quadam extrauaganti, quæ incipit: Super extirpatione, quod possunt eas imponere, & expendere in sustentationem officij inquisitionis, etiam clericis, si habent patrimonium proprium, alijs non: quia ecclesiarum bona non debent minui. cap. 2. de hære. Alias etiam pœnas potest imponere. in dicto capitul. ad abolendam. & capitulo, excommunicamus. quas si non perficiat, est damnandus. in dicto capitul. excommunicamus. §. si quis.

¹⁵ **P O E N A** imposta tradito brachio seculari, non potest per inquisitorem mitigari, vel mutari: quia iā post sententiam definit esse iudex. in capitulo, cum literis. de offic. delega. secus si acceptauit ad misericordiam. c. vt commissi. §. illorum. eod. libro. 6. quia non definit esse iudex, & ita pœnæ arbitrariæ sunt.

¹⁶ **Q V I** nō credit sacre scripturæ acceptatæ ab ecclesia, est hereticus. Nam ex hoc sequitur, quod spiritus sanctus nō sic locutus per prophetas, vel quod falsum dixerit: vel quod ecclesia erret circa ea, quæ sunt fidei, quod (vt supra Concilium. §. 3. diximus,) esse non potest.

¹⁷ **Q V I** non credit determinatis ab ecclesia circa fideni, vel bonos mores,

sed

sed oppositū pertinaciter affirmat, est hæreticus, quæ pertinacia depræhenditur, quando declarato errore, stat quis pertinax, quando depræhensus à iudice in huiusmodi nõ vult abiurare, nec resilire, modo supra dicto. Dubitare etiam de huiusmodi cum consensu rationis, est hæresis, & mortale peccatum: quia dubius in se dicitur infidelis, c. dubius eod. Deber igitur Christianus in credendis firmus esse, nec dubitare.

²⁸ HAERESIS ad vitium superbiæ potest reduci, & est magnum peccatū: quia subuertit fundamentum totius boni operis, sine quo salus esse non potest.

²⁹ DE inuentoribus hæresum, vide directorium inquisitorum. Tab. ibi. §. 27. vsque §. 31. Quomodo inquisitores se debent habere erga hæreticos, vide Sil. ver. hæresis, 2. & de lamijs, ibi. 3. Si hæreticus fecit aliquem actū exteriorē, vel dixit verbum hæreticū etiam sibi soli secretē, est excommunicatus in cæna Domini, &c.

HERMAPHRODITVS.

¹ HERMAPHRODITVS habens vtrumque sexum, qui magis ad fœmineum declinat, non potest esse testis in testamento, sicut nec mulier: secundum gloss. in capit. si testes. 4. q. 3. secus, si magis ad masculinum vergit. Si est paritas: secundum Guliel. censetur vt mulier: & ita non admit tendus, nisi vt mulier: sed d. gloss. non determinat.

² Si virilis sexus magis incalescit, non tamen debet ordinari: quia est quid monstruosum. argu. in c. illiteratos. d. 36. si ordinetur, characterem recipit, non autem si est sexus par, vel fœmineus magis: secundum d. Guliel. quo autem ad contrahendum, debet considerari sexus validior, quod sit sit par, eius electioni stabitur: secundum dict. gloss. & Bald. in l. queritur ff. de stat. hom. & hanc dicit esse Gulielm. determinationem, quæ etiam rationabilis satis videtur.

HYPOCRISIS, supra, Fictio, id est, simulatio.

HISTRIO.

¹ HISTRIONVM ars consistit in dando delectationem alijs, in dicitis, vel factis: ideo si debitis circumstantijs exerceatur, non est peccatum: secundum Tb. secunda secundæ. q. 169. a. 3. Respectu materiæ potest esse peccatum: vt si versetur circa dicta, vel facta inhonestæ, vel ponendo diuina, vel scripturam sacram in locū, vel dicendo iniuriosa, despectiua, adulatoria, & huiusmodi. Peccatur etiam respectu loci, temporis, negotij, personarū, dū horum aliquid non obseruant. Ex fine etiam contingit peccare, dum nimis capiunt hominibus placere. Et communiter est veniale, nisi quando interuenit materia ex suo genere mortalis: vt iniuria proximi, contemptus diuinorum, & similia. Et propter hæc annexa, hæc ars damnatur cum danibus. c. donare. dist. 86. Istis negatur cōmunio. c. per dilectionem. de consecr. distinct. 2. quod tamen non fieret, nisi propter mortale.

² DANTEs eis aliquid, vt in tali crimine, vel officio damnato perseueret, mortaliter peccant: secus si dant: quia sunt in extrema miseria, vel ne eos dif fament, vel alio pio respectu. Et d. ca. donate. debet intelligi de illicitis modis. Dicit Gul. quod qui dant huiusmodi histrionibus, vel maledicis, ne de ipsis mala euomant, eosque infamet, non peccate eos credit.

HOMICIDIUM.

¹ HOMICIDIUM, id est iniusta hominis occisio, mortale peccatum est, quia contra iustitiam, & proximi charitatem. Aliquando est per se intentum, aliquando per accidens. Occidens autem aliquem innocentem voluntarie, mortaliter peccat. Excusantur tamen iudex, & ministri, innocentes occidentes, secundū allegata, & probata: quia licet sit innocens in cōscientia, non tamen in foro exteriori, & apud homines. Excusantur etiam milites ex obedientia euntes ad bellū, quod reputatur iustum, si ibi aliquos occidunt, etiam in veritate innocentes, licet non reputentur: secundum

Caicta.